

Parlamentul
Republicii
Moldova

OBSERVATOR EUROPEAN

Nr.55

Iunie 2024

*Prin cercetare și informare, spre
cunoaștere și dezvoltare*

Parlamentul European

Alegeri pentru Parlamentul European

La 6-9 iunie 2024 s-au desfășurat în statele membre ale Uniunii Europene alegerile europarlamentare pentru stabilirea configurației legislativului de la Bruxelles.

Potrivit proiecției realizate de Parlamentul European (PE), la data de 27 iunie 2024, conform datelor centralizate, **Grupul Partidului Popular European va obține 188 de locuri** în viitorul Parlament European ce va avea 720 de locuri.

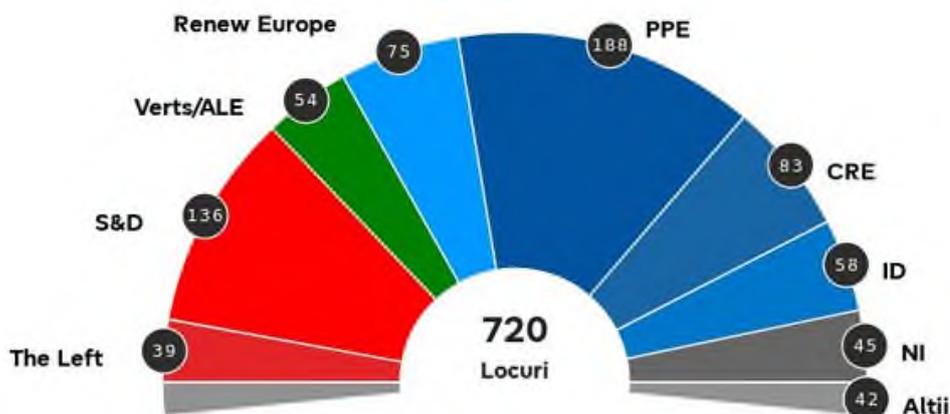
Grupul Alianței Progresiste a Socialiștilor și Democraților ar urma să obțină 136 de locuri, iar Renew Europe, 79 de locuri, conform proiecției PE.

Grupul Conservatorilor și Reformiștilor Europeni este creditat cu 83 de locuri. Grupul Identitate și Democrație ar urma să obțină 58 de locuri. Grupul Verzilor/Alianța Liberă Europeană ar urma să obțină 54 de locuri, iar Grupul Stângii 39 de locuri. Deputații neafiliați ar urma să obțină 45 de locuri, iar partidele intrate în categoria "Alții", respectiv care nu sunt încă afiliate unui grup constituit în PE, alte 42 locuri.

Prima sesiune plenară a noii legislaturi va avea loc din 16 în 19 iulie la Strasbourg.

Parlamentul European 2024-2029

Rezultate provizorii

Provizoriu

Componența Parlamentului European bazată pe rezultatele naționale provizorii sau finale, publicate după închiderea urnelor în toate statele membre, pornind de la structura Parlamentului actual.

Conform Regulamentului de procedură al Parlamentului, un grup politic este alcătuit din cel puțin 23 de membri aleși din cel puțin șapte state membre.

Republica Moldova - UE

REPUBLICA MOLDOVA A ÎNCEPUT, OFICIAL, NEGOCIERILE DE ADERARE LA UNIUNEA EUROPEANĂ

Uniunea Europeană a organizat marți, 25 iunie, prima conferință interguvernamentală la nivel ministerial pentru deschiderea negocierilor de aderare cu Republica Moldova, marcând debutul oficial al tratatelor pe care președinția Consiliului Uniunii Europene l-a calificat drept o "etapă cardinală" pe calea aderării țării la UE. În aceeași zi, UE a lansat și negocierile de aderare cu Ucraina.

"Felicitări Republicii Moldova pentru trecerea unei etape cardinale pe calea aderării sale la UE. Deschiderea negocierilor de aderare la numai doi ani de la acordarea statutului de țară candidată este o dovadă a hotărârii Moldovei de a îndeplini agenda de reforme a UE. Pe măsură ce deschidem acest nou capitol al relațiilor noastre, este important să continuăm cu sârguință eforturile de reformă. Viitorul Moldovei și al cetățenilor săi se află în Uniunea Europeană" a declarat Hadja Lahbib, ministrul afacerilor externe și europene al Belgiei, țară ce deține președinția Consiliului UE.

UE a subliniat că Moldova este deja un partener apropiat al UE. Acordul său de asociere cu UE, care include, de asemenea, zona de liber schimb aprofundat și cuprinzător de mare anvergură, a intrat în vigoare în 2016 și a fost aplicat cu titlu provizoriu din 2014. Acesta reprezintă baza pentru o cooperare extinsă între UE și Moldova într-o gamă largă de domenii. La 21 mai 2024, Moldova a semnat un Parteneriat pentru securitate și apărare cu UE, primul de acest gen cu o țară parteneră.

În prezent, UE a invitat Comisia să continue să evalueze stadiul de pregătire al Republicii Moldova pentru deschiderea negocierilor în domenii specifice și să identifice aspectele care vor apărea, cel mai probabil, în cadrul negocierilor, începând cu grupul "elemente fundamentale" care, în conformitate cu cadrul de negociere, va fi deschis primul.

Consiliul UE

Consiliul UE dă undă verde finală noului regulament care asigură o conectivitate mai bună și durabilă în Europa și care extinde rețeaua TEN-T către R. Moldova și Ucraina

Consiliul Uniunii Europene a adoptat revizuirea regulamentului privind orientările UE referitoare la dezvoltarea unei rețele transeuropene de transport (TEN-T).

Noul act normativ vizează construirea unei rețele de transport fiabile, fără întreruperi și de înaltă calitate, care să asigure o conectivitate durabilă în întreaga Europă, fără discontinuități fizice, blocaje și legături lipsă.

”Rețeaua TEN-T este un instrument-cheie al politicii de transport a UE, cu o contribuție uriașă la obiectivele noastre de mobilitate durabilă, precum și la coeziunea economică, socială și teritorială. Adoptarea regulamentului revizuit reprezintă cu siguranță o piatră de hotar pentru o rețea durabilă și rezistentă în Europa, care ar trebui să răspundă preocupărilor cetățenilor și întreprinderilor noastre în materie de mobilitate în anii următori”, a subliniat Georges Gilkinet, viceprim-ministru belgian și ministru al mobilității.

Rețeaua TEN-T va fi dezvoltată sau modernizată pas cu pas, noul regulament stabilind termene clare pentru finalizarea acesteia în trei etape: până în 2030 pentru rețeaua centrală, 2040 pentru rețeaua centrală extinsă și 2050 pentru rețeaua globală.

Noul termen intermediar de 2040 a fost introdus pentru a devansa finalizarea proiectelor de mare anvergură, în principal transfrontaliere, cum ar fi conexiunile feroviare lipsă, înainte de termenul limită de 2050, care se aplică rețelei extinse, cuprinzătoare. De exemplu, noile conexiuni feroviare de mare viteză între Porto și Vigo și între Budapesta și București trebuie finalizate până în 2040.

Consiliul UE

Liderii UE au adoptat Agenda Strategică 2024-2029

Liderii UE au adoptat Agenda Strategică 2024-2029, axată pe valorile fondatoare, apărare complementară cu NATO, extinderea UE, motorul pieței unice și obiectivul întemeietor al păcii.

Întruniți la Bruxelles pentru un summit cu mize echivalente cu direcția în viitor a Uniunii Europene, cei 27 de șefi de state sau de guverne din UE au adoptat **Agenda Strategică pentru perioada 2024-2029**, aceasta fiind una dintre cele patru decizii majore adoptate, alături de foaia de parcurs pentru reforma internă a Uniunii în perspectiva extinderii, pachetul de numiri în funcțiile cheie de la vârful UE și un acord comun de securitate UE – Ucraina.

Bazată pe trei piloni – o Europă liberă și democratică, o Europă puternică și sigură, o Europă prosperă și competitivă – agenda adoptată de liderii europeni consacră prioritățile pe care Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană vor trebui să le pună în practică în cursul următorului ciclu instituțional.

“Uniunea Europeană a fost întemeiată pe imperativul asigurării păcii în Europa, având la bază cooperarea, solidaritatea și prosperitatea economică comună. Această promisiune inițială încă ne ghidează și servește drept fundament al priorităților noastre pentru o Europă puternică și suverană. Peisajul politic mondial este în curs de reconfigurare ca urmare a concurenței strategice, a creșterii instabilității la nivel mondial și a încercărilor de subminare a ordinii internaționale bazate pe norme.

Mediul nostru natural se confruntă cu daune și perturbări tot mai mari din cauza schimbărilor climatice, a declinului biodiversității și a poluării. Dezvoltarea rapidă a unor noi tehnologii generează atât oportunități, cât și potențiale riscuri. Aceste provocări fără precedent ne-au determinat să explorăm noi posibilități de cooperare și integrare în ultimii cinci ani”, arată documentul adoptat la finalul summitului Consiliului European.

Consiliul UE

ANTONIO COSTA, Președintele ales al Consiliului European

Președintele ales al Consiliului European, Antonio Costa, promite că va promova unitatea celor 27 de lideri și va pune pe drumul cel bun noua Agendă Strategică a UE

“Voi fi pe deplin angajat în promovarea unității între toate cele 27 de state membre și mă voi concentra pe punerea pe drumul cel bun a Agendei strategice, pe care Consiliul UE a aprobat-o astăzi și care va oferi orientări Uniunii Europene pentru următorii cinci ani”, a declarat noul președinte al Consiliului UE.

Costa devine astfel primul politician portughez care vine la conducerea unei instituții UE după un deceniu de la încheierea mandatelor de președinte al Comisiei Europene ale lui Jose Manuel Barroso. Mandatul său este de doi ani și jumătate și va depinde de liderii europeni dacă va fi reînnoit la jumătatea anului 2027.

Antonio Costa, în vârstă de 62 de ani, a deținut funcția de prim-ministru al Portugaliei până în noiembrie anul trecut.

Antonio Costa îl va înlocui pe belgianul Charles Michel la prezidiul Consiliului European, fiind pentru prima dată în istoria acestei funcții, creată în 2009, când social-democrații europeni vor prelua această poziție. Predecesorii lui Michel (Renew Europe) au provenit din rândurile PPE, și anume fostul premier belgian Herman Van Rompuy și fostul și actualul prim-ministru polonez Donald Tusk.

Consiliul European își alege propriul președinte, un rol care a fost introdus pentru prima dată în 2009 prin Tratatul de la Lisabona. Această alegere necesită o majoritate calificată consolidată. Președintele deține această funcție pe durata unui mandat de 2 ani și jumătate, care poate fi reînnoit o singură dată.

Președintele ales al Consiliului European, António Costa își va prelua noua funcție la 1 decembrie, când se încheie mandatul actualului președinte, Charles Michel.

Consiliul UE

Ursula von der Leyen drept candidat pentru funcția de președinte al Comisiei Europene.

Consiliul European o propune pe Ursula von der Leyen drept candidat pentru funcția de președinte al Comisiei Europene.

Liderii statelor membre ale Uniunii Europene au ajuns la un acord, adoptat cu majoritate, privind următoarea garnitură de lideri ai instituțiilor Uniunii Europene, nominalizând-o pe Ursula von der Leyen pentru un nou mandat de președintă a Comisiei Europene.

În procesul de numiri ale liderilor instituțiilor UE, rolul Consiliului European, în conformitate cu Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), este de a nominaliza președintele Comisiei Europene. Von der Leyen trebuie să obțină o majoritate absolută a celor 720 de deputați din Parlamentul European, și anume minim 361 de voturi în favoarea sa.

Kaja Kallas candidată pentru funcția de Înalț Reprezentant pentru afaceri externe și politica de securitate

Premierul estonian Kaja Kallas este nominalizată la șefia diplomației UE.

Kaja Kallas va deveni cel de-al cincilea Înalț Reprezentant al UE pentru politică externă de la înființarea acestui post în 1999, dar și primul reprezentant al unei țări post-sovietice și prima baltică ce va ajunge în fruntea executivului comunitar.

După nominalizarea aprobată de liderii UE, Kallas va trebui să obțină aprobarea Parlamentului European în urma audierilor programate pentru toamnă.

Comisia Europeană

La 13 iunie 2024, au intrat în vigoare primele norme ale UE privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice

Violența împotriva femeilor și violența domestică afectează aproximativ una din trei din cele 228 de milioane de femei din UE. Prin incriminarea anumitor forme de violență împotriva femeilor în întreaga UE, inclusiv online, și prin consolidarea accesului victimelor la justiție, la protecție și la sprijin, directiva urmărește să asigure drepturile fundamentale de egalitate de tratament și de nediscriminare între femei și bărbați.

Noile norme sunt decisive împotriva violenței de gen și interzic mutilarea genitală a femeilor, căsătoriile forțate și cele mai răspândite forme de violență cibernetică, precum partajarea neconsimțită de imagini intime (inclusiv deepfake-uri), urmărirea cibernetică și hărțuirea cibernetică (inclusiv exhibiționismul cibernetic). Violența cibernetică este o problemă urgentă care trebuie abordată, având în vedere răspândirea exponențială și impactul dramatic al violenței online. Noile norme ale UE vor ajuta victimele violenței cibernetică din statele membre care nu au incriminat încă aceste acte.

„Pentru prima dată, incriminăm violența cibernetică pe criterii de gen, cum ar fi partajarea neconsimțită de imagini intime, inclusiv „deepfake”-uri, care este un coșmar pentru multe femei. Acest tip de violență este adesea motivul pentru care femeile părăsesc viața publică. Violența online este o violență reală, iar violența împotriva femeilor este o problemă în fiecare minut”, a declarat Věra Jourová, vicepreședinta pentru valori și transparență.

Statele membre trebuie să transpună directiva în legislația lor națională până la 14 iunie 2027.

Comisia Europeană

Stabilirea unui plan pentru punerea în practică a Pactului privind migrația și azilul

Statele Uniunii Europene au ca termen până la 12 decembrie 2024 să stabilească planuri naționale de aplicare a pactului european privind migrația și azilul, conform unor directive publicate de Comisia Europeană.

Pactul UE privind migrația și azilul înăsprește regulile privind dreptul de azil, dar include și un "mecanism de solidaritate" care constă în cote obligatorii de refugiați pentru statele membre, respectiv relocarea unor migranți din țările din prima linie către alte state membre ale UE, iar cele care refuză aceste cote vor trebui să plătească o contribuție de 20.000 de euro pentru fiecare migrant refuzat sau să ofere sprijin operativ și tehnic.

Pactul mai prevede că procesarea cererilor de azil formulate de migranții veniți din țări unde nu sunt războaie sau alte crize va fi efectuată în centre de primire create la frontierele externe ale UE, iar aceia care nu se califică pentru a primi azil pot fi repatriați. Vicepreședintele Comisiei Europene, Margaritis Schinas, și comisarul european pentru afaceri interne, Ylva Johansson, au prezentat în conferință de presă planul pentru aplicarea acestui pact care intră în vigoare din 2026.

Planul cuprinde un model pentru planurile naționale care vor trebui adoptate de către statele membre până la sfârșitul acestui an, cu acțiuni legale, tehnice și operative împărțite în zece capitole, ce includ de exemplu măsuri de aplicat la frontierele externe sau pentru primirea migranților. Comisia Europeană va urmări îndeaproape progresele statelor membre în aplicarea pactului și va informa periodic Parlamentul European și Consiliul.

Comisia Europeană

Prima țară din lume care va introduce taxa pe gazele emise de vaci

Danemarca va fi prima țară din lume care va introduce, începând cu 2030, taxă pe emisiile din agricultură, obligând fermierii să plătească pentru gazele cu efect de seră emise de vacile, oile și porcii lor.

Guvernul danez a declarat că obiectivul este de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu 70 % . Fermierii danezi de animale vor fi taxați cu 300 de coroane (40,2 €) pe tonă de echivalent de dioxid de carbon în 2030, iar taxa va crește la 750 de coroane (100,5 €) pînă în 2035.

Cu toate acestea, datorită unei deduceri fiscale de 60% pe venituri, costul real pe tonă va începe de la 120 de coroane (16 €) și va crește la 300 de coroane (40,2 €) pînă în 2035. Acordul din Danemarca a fost încheiat după luni de proteste ale fermierilor din toată Europa împotriva măsurilor de atenuare a schimbărilor climatice despre care spun că îi duc la faliment.

Vacile, porcii și oile produc metan prin procesul lor digestiv și îl eliberează prin flatulență. Danemarca vrea să reducă emisiile cu 70% pînă în 2030, conform ministrului de finanțe Jeppe Bruus.

Noua Zeelandă a adoptat o lege similară care urma să intre în vigoare în 2025. Cu toate acestea, legislația a fost eliminată după criticile fermierilor și schimbarea guvernului. Metanul este unul dintre gazele care contribuie la încălzirea globală și captează de aproximativ 87 de ori mai multă căldură decît dioxidul de carbon, pe o perioadă de 20 de ani, potrivit Administrației Naționale pentru Oceane și Atmosferă din SUA. Animalele de fermă produc aproximativ 32% din emisiile de metan cauzate de activitățile umane, conform Programului Națiunilor Unite pentru Mediu.

Eurostat

Femeile reprezintă 52% din locurile de muncă din știință și tehnologie

În anul 2023, 78,3 milioane de oameni din UE cu vârsta cuprinsă între 15 și 74 de ani erau angajați în domeniul științei și tehnologiei, ceea ce indică o creștere de 2,9% față de 2022. Comparând cu anul 2013, datele arată o creștere substanțială de 25% în ultimul deceniu (62,5 milioane de persoane).

Din cele 78,3 milioane de persoane angajate în știință și tehnologie, 52% erau femeii. Acestea lucrează preponderent în activități de servicii (57% femeii față de 43% bărbați). Malta a fost o excepție, doar 48% dintre femeile din domeniul științei și tehnologiei erau angajate în activități de servicii.

În regiunile UE la nivelul 1 al Nomenclatorului unităților teritoriale pentru statistică (NUTS 1), cea mai mare pondere de femei angajate în știință și tehnologie în 2023 au fost observate în Lituania și Letonia (63%, cât și regiunile individuale la acest nivel), urmată de regiunea germană Sachsen-Anhalt (62%).

La celălalt capăt, cele mai mici cote au fost înregistrate în Malta (45%) și în 4 regiuni italiene: Nord-Vest, Sud (46%) și Nord-Est și Centru (47%).

Printre resursele umane din știință și tehnologie, un subgrup semnificativ îl reprezintă inginerii. Oamenii de știință ingineri reprezintă un sfert (24%) din totalul angajaților în știință și tehnologie în UE, o creștere de 4,8% față de 2022. Germania a angajat cel mai mare număr de oameni de știință și ingineri din țările UE, cu peste 3,9 milioane de oameni de știință și ingineri cu vârsta cuprinsă între 15-74 de ani.

